BENDROJO TEISMO (septintoji kolegija) NUTARTIS

2025 m. gegužės 23 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo – Europos finansų priežiūros institucijų sistema – Tyrimas dėl Sąjungos teisės pažeidimo – Oficiali Komisijos nuomonė dėl priemonių, būtinų siekiant laikytis Sąjungos teisės – Reglamento (ES) Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalis – Aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį – Tiesioginės sąsajos nebuvimas – Nepriimtinumas“

Byloje T-179/24

Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s., įsteigta Bratislavoje (Slovakija), atstovaujama advokatų A. Börner, S. Henrich ir S. Förster,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą B. Stromsky, D. Triantafyllou ir P. Vanden Heede,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė K. Kowalik-Bańczyk (pranešėja), teisėjai E. Buttigieg ir G. Hesse,

kancleris V. Di Bucci,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį, visų pirma į:

– Komisijos pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atskiru dokumentu 2024 m. birželio 28 d.,

– ieškovės pastabas dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2024 m. rugpjūčio 19 d.,

– Slovakijos Respublikos prašymą įstoti į bylą, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2024 m. liepos 23 d.,

priima šią

* Proceso kalba: anglų.

Nutartį

1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovė *Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s.* prašo panaikinti 2022 m. rugsėjo 13 d. Komisijos nuomonę C(2022) 6455 *final*, skirtą *Národná banka Slovenska*, dėl priemonių, būtinų siekiant laikytis Direktyvos 2009/138/EB (toliau – ginčijamas aktas).

Ginčo aplinkybės

2 Ieškovė yra Slovakijoje įsteigta gyvybės draudimo įmonė, kuriai taikoma *Národná banka Slovenska* (Slovakijos nacionalinis bankas; toliau – NBS) kontrolė.

3 2022 m. kovo 17 d. Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA) pradėjo tyrimą pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1094/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/79/EB (OL L 331, 2010, p. 48), 17 straipsnio 2 dalį. Šiuo tyrimu siekta nustatyti, ar NBS įgyvendino savo kontrolės įgaliojimus ieškovės atžvilgiu pagal 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009, p. 1).

4 2022 m. gegužės 16 d. EIOPA, remdamasi Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 3 dalimi, priėmė NBS skirtą rekomendaciją dėl priemonių, būtinų siekiant laikytis Direktyvos 2009/138. Dėl šios rekomendacijos ieškovė pareiškė ieškinį dėl panaikinimo Bendrajame Teisme ir jis užregistruotas bylos numeriu T-204/24.

5 Šiuo atveju EIOPA konstatavo, kad ieškovė ir NBS pažeidė Europos Sąjungos teisę, visų pirma Direktyvoje 2009/138 įtvirtintas taisykles, ir pateikė dvi NBS skirtas rekomendacijas, kuriose išdėstė priemones, kurių jis turi imtis, kad šis pažeidimas būtų nutrauktas. Šias priemones iš esmės sudarė ieškovės padėties peržiūrėjimas per 45 dienas ir „bendros (integruotos)“ strategijos, pagal kurią arba nutraukiami visi pažeidimai, arba priimamas sprendimas panaikinti jos veiklos leidimą, jos atžvilgiu priėmimas.

6 2022 m. rugsėjo 13 d. Europos Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalimi, priėmė ginčijamą aktą.

7 Ginčijamame akte Komisija pirmiausia priminė ir apibendrino 2022 m. gegužės 16 d. EIOPA rekomendacijos turinį (ginčijamo akto 21–28 punktai).

8 Paskui Komisija išnagrinėjo priemones, kurias NBS numatė taikyti ieškovei (ginčijamo akto 29–40 punktai). Ji nusprendė, kad tol, kol ši nacionalinė institucija nepriims priežiūros priemonių, kuriomis būtų struktūriškai ir tvariai nutraukti pažeidimai, įskaitant, jei tai būtų tinkama ar privaloma, ieškovės veiklos leidimo panaikinimą pagal Direktyvos 2009/138 144 straipsnį, ši nacionalinė institucija ir toliau pažeidinės Sąjungos teisę (ginčijamo akto 41 punktas).

9 Galiausiai ginčijamo akto 42–45 punktuose pateiktoje išvadoje Komisija nurodė:

„42. Komisija mano, kad, siekdamas laikytis <...> Sąjungos teisės, NBS turėtų dėti daugiau pastangų, kad būtų laiku įgyvendintos numatytos priemonės.

43. Konkrečiai kalbant, pagal savo paskelbtą integruotą intervencijos strategiją NBS turėtų užbaigti sankcijų skyrimo procedūrą <...> per keturis mėnesius <...>, [ieškovės] atžvilgiu imdamasis galutinių lemiamų priemonių, užtikrinančių Sąjungos teisės laikymąsi.

44. NBS numatytas sprendimas panaikinti [ieškovės] veiklos leidimą užtikrintų Sąjungos teisės laikymąsi. Toks sprendimas <...> taip pat užtikrintų galutinės pozicijos priėmimą ir konkrečias kontrolės priemones dėl visų [ieškovės] padarytų pažeidimų, kurie apima, bet neapsiriboja:

– [ieškovės] nesilaikymą 2022 m. sausio 14 d. [NBS] sprendimo dėl techninių atidėjinių [taisyklių] pažeidimų;

– [ieškovės] vienašališkai padarytus sutarčių bendrųjų sąlygų ir investicijų politikos pakeitimus; <...>

– [ieškovės] [vidaus rizikos ir mokumo vertinimo] tinkamumą.

45. Komisija ragina NBS per 10 darbo dienų <...> informuoti NBS ir [EIOPA] apie priemones, kurių jis ėmėsi arba ketina imtis, kad būtų laikomasi šios oficialios nuomonės <...>.“

10 2022 m. spalio 31 d. NBS panaikino ieškovės veiklos leidimą (toliau – sprendimas panaikinti veiklos leidimą). 2023 m. birželio 1 d. NBS patvirtino šį panaikinimą.

Šalių reikalavimai

11 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

12 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį kaip nepriimtiną,

– priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

13 Be to, ieškovė Bendrojo Teismo taip pat prašo taikant proceso organizavimo arba pasirengimo nagrinėti bylą priemones nurodyti Komisijai pateikti iš esmės visus dokumentus, naudingus vertinant ginčijamo akto genezę ir padarinius.

Dėl teisės

Dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo

14 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnio 1 ir 7 dalis, jeigu atsakovas prašo, Bendrasis Teismas gali priimti sprendimą dėl nepriimtinumo nepradėjęs bylos nagrinėti iš esmės. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas mano, kad bylos medžiagoje yra pakankamai informacijos, ir nusprendžia priimti sprendimą nesiimdamas jokių ieškovės prašomų proceso organizavimo ir pasirengimo nagrinėti bylą priemonių.

15 Pateikdama nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą Komisija teigia, kad, pirma, dėl ginčijamo akto negali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, nes jis nesukelia privalomų teisinių padarinių, antra, ieškovė neturi teisės pareikšti ieškinio, nes nėra tiesiogiai susijusi su šiuo aktu, ir, trečia, ieškinys nebuvo pareikštas per ieškinio pareiškimo terminą.

16 Ieškovė ginčija visas tris nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo dalis. Konkrečiai kalbant, ji tvirtina, pirma, kad ginčijamas aktas sukelia privalomų teisinių padarinių, todėl dėl jo gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, ir, antra, kad šis aktas yra tiesiogiai ir konkrečiai su ja susijęs. Ji iš esmės paaiškina, kad minėtu aktu NBS įpareigojamas imtis iš anksto nustatytos priemonės, t. y. panaikinti jos veiklos leidimą.

17 Pirmiausia reikia išnagrinėti dvi pirmąsias nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo dalis, todėl reikia nustatyti, pirma, ar ginčijamas aktas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį, ir, antra, ar šis aktas tiesiogiai susijęs su ieškove.

Dėl akto, dėl kurio galima pareikšti ieškinį, buvimo

18 Pagal SESV 263 straipsnio pirmą pastraipą Sąjungos teismas prižiūri Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų aktų, „galinčių turėti teisinių padarinių trečiosioms šalims“, teisėtumą.

19 Darytina išvada, kad SESV 263 straipsnyje numatytą ieškinį dėl panaikinimo galima pareikšti dėl bet kokių Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų priemonių ar nuostatų, neatsižvelgiant į jų pobūdį ar formą, kuriomis siekiama sukelti privalomų teisinių padarinių (1971 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, 22/70, EU:C:1971:32, 39 ir 42 punktai; taip pat žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

20 Vis dėlto visiems Sąjungos aktams, nesukeliantiems privalomų teisinių padarinių, netaikoma SESV 263 straipsnyje numatyta teisminė kontrolė (žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

21 Tas pats pasakytina, be kita ko, apie nuomones, kuriomis nesiekiama sukelti privalomų teisinių padarinių. Iš tiesų SESV 288 straipsnio penktoje pastraipoje, pagal kurią nuomonės priskiriamos prie konkrečios Sąjungos aktų kategorijos ir aiškiai numatyta, kad jos „neturi privalomosios galios“, buvo siekiama leisti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms pareikšti savo nuomonę srityse, kuriose jie neturi kompetencijos priimti privalomų sprendimų (šiuo klausimu žr. 1990 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Nefarma / Komisija*, T-113/89, EU:T:1990:82, 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2017 m. kovo 24 d. Sprendimo *Estija / Komisija*,

T-117/15, EU:T:2017:217, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Be to, paprastos teisinės nuomonės pateikimas negali sukelti teisinių padarinių (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Rumunija / Komisija*, C-599/15 P, EU:C:2017:801, 62 punktą).

22 Vis dėlto dėl nuomonės galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, jeigu ginčijamas aktas pagal savo turinį nėra tikroji nuomonė (pagal analogiją žr. 2018 m. vasario 20 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 29 punktą).

23 Siekiant nustatyti, ar aktas sukelia privalomų teisinių padarinių, reikia remtis šio akto esme ir šiuos padarinius vertinti remiantis objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, to akto turiniu, prireikus atsižvelgiant į jo priėmimo aplinkybes ir jį priėmusios Sąjungos institucijos, įstaigos, organo ar agentūros įgaliojimus (žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Papildomai galima atsižvelgti ir į subjektyvų kriterijų, susijusį su akto autoriaus ketinimu (šiuo klausimu žr. 2021 m. gegužės 6 d. Sprendimo *ABLV Bank ir kt. / ECB*, C-551/19 P ir C-552/19 P, EU:C:2021:369, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

24 Nagrinėjamu atveju, pirma, dėl ginčijamo akto turinio, apibendrinto šios nutarties 7–9 punktuose, reikia pažymėti, kad šiame akte konstatuojama, jog NBS nuolat pažeidinėja Sąjungos teisę, ir nurodytos priemonės, kurių jis turi imtis, kad šis pažeidimas būtų nutrauktas. Komisijos teigimu, reikia per keturis mėnesius dėl ieškovės priimti galutinį sprendimą, kuriame būtų numatytos kontrolės priemonės, galinčios užtikrinti Sąjungos teisės laikymąsi, kaip antai sprendimą panaikinti jos veiklos leidimą.

25 Antra, dėl ginčijamo akto pavadinimo formuluotės reikia konstatuoti, kad abiejose autentiškose šio akto versijose jo pavadinime ir 43 punkte jis kartais apibūdinamas kaip „nuomonė“ („opinion“ versijoje anglų kalba ir „stanovisko“ versijoje slovakų kalba), o jo 10 ir 45 punktuose – kaip „oficiali nuomonė“ („formal opinion“ versijoje anglų kalba ir „formálne stanovisko“ versijoje slovakų kalba). Nors nuoroda į sąvoką „oficiali nuomonė“ yra dviprasmiška, ji gali reikšti, kad ginčijamas aktas nėra vien neprivaloma nuomonė.

26 Be to, Komisija teisingai pažymi, kad ginčijamas aktas iš esmės suformuluotas neimperatyviai ir anglų, ir slovakų kalbomis. Taigi tariamoji nuosaka ne kartą vartojama šiame akte pateiktoje išvadoje, kaip matyti iš žodžių „should“ (turėtų) ir „would ensure“ (garantuotų) anglų kalba vartojimo, taip pat „by <...> mala“ (turėtų) ir „by <...> zabezpečil“ arba „by <...> zabezpečilo“ (garantuotų) slovakų kalba (ginčijamo akto 42–44 punktai).

27 Trečia, kalbant apie ginčijamo akto priėmimo aplinkybes ir jo rengėjo įgaliojimus, reikia priminti, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1094/2010 27 konstatuojamosios dalies, šio reglamento 17 straipsnyje nustatytas „trijų etapų mechanizmas“, kai nacionalinė institucija, vykdydama priežiūros veiklą, kaltinama Sąjungos teisės, visų pirma minėto reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų aktų, tarp kurių yra Direktyva 2009/138, netaikymu arba neteisingu ar nepakankamu jos taikymu.

28 Per pirmąjį etapą pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą EIOPA prireikus ištiria įtariamą Sąjungos teisės pažeidimą arba netaikymą. Užbaigusi šį tyrimą ir taikydama to paties reglamento 17 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą EIOPA gali pateikti atitinkamai nacionalinei institucijai „rekomendaciją, nurodydama joje veiksmus, kurių būtina imtis siekiant laikytis Sąjungos teisės“.

29 Antrajame etape, jei atitinkama nacionalinė institucija neužtikrina Sąjungos teisės laikymosi per vieną mėnesį po EIOPA rekomendacijos gavimo, Komisija pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą gali pateikti „oficialią nuomonę, kuria [ši] institucija įpareigojama imtis veiksmų, būtinų laikytis Sąjungos teisės“.

30 Trečiajame etape, jei atitinkama nacionalinė institucija neatsižvelgia į Komisijos pateiktą oficialią nuomonę per toje nuomonėje nustatytą terminą ir tenkinamos tam tikros sąlygos, EIOPA, remdamasi Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa, gali dėl atitinkamos finansų įstaigos priimti atskirą „sprendimą, kuriuo įpareigojama imtis visų veiksmų, įskaitant bet kokios veiklos nutraukimą, būtinų, kad įstaiga vykdytų savo pareigas pagal Sąjungos teisę“.

31 Taigi iš Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio formuluotės matyti, kad pagal šio reglamento 17 straipsnio 3 dalį EIOPA pateiktose rekomendacijose tik „nurodomi“ veiksmai, kurių būtina imtis, o oficialiomis nuomonėmis, kurias Komisija pateikia pagal šio reglamento 17 straipsnio 4 dalį, ir individualiais sprendimais, kuriuos EIOPA priima pagal to paties reglamento 17 straipsnio 6 dalį, „įpareigojama“ imtis būtinų veiksmų.

32 Be to, Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad imdamosi veiksmų klausimais, dėl kurių Komisija yra pateikusi oficialią nuomonę arba dėl kurių EIOPA priėmė individualų sprendimą, atitinkamos nacionalinės institucijos „turi laikytis atitinkamai oficialios nuomonės arba sprendimo“. Vis dėlto nei šioje, nei jokioje kitoje Reglamento Nr. 1094/2010 nuostatoje nenumatyta, kad šios institucijos privalo laikytis EIOPA pateiktų rekomendacijų.

33 Taigi tiek iš Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio formuluotės, tiek iš trijų pakopų mechanizmo struktūros matyti, kad pagal šio reglamento 17 straipsnio 3 dalį EIOPA pateiktos rekomendacijos yra paprastos rekomendacijos ir jomis nesiekiama sukelti privalomų teisinių padarinių atitinkamai nacionalinei institucijai ar finansų įstaigai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, 79 ir 80 punktus). Tačiau Komisijos pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalį pateiktos oficialios nuomonės ir pagal to paties reglamento 17 straipsnio 6 dalį EIOPA priimti individualūs sprendimai sukelia privalomų teisinių padarinių jų adresatams.

34 Ketvirta, papildomai, kiek tai susiję su ginčijamo akto rengėjo ketinimu, byloje nėra jokių duomenų, leidžiančių manyti, kad priimdama šį aktą pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalį Komisija iš tikrųjų būtų norėjusi priimti paprastą privalomo poveikio neturinčią nuomonę. Konkrečiai kalbant, ginčijamame akte nėra jokios aiškios nuorodos, kad NBS neprivalo jo laikytis. Priešingai, šiame akte aiškiai primenama, kad pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalį Komisija gali pateikti „oficialią nuomonę, kuria reikalaujama, kad [atitinkama nacionalinė] institucija imtųsi būtinų priemonių“ (ginčijamo akto 10 punktas). Be to, su ginčijamu aktu susijusiame pranešime spaudai Komisija patikslino, kad ji veikė „pagal [Reglamento Nr. 1094/2010] 17 straipsnyje jai numatytą vaidmenį“.

35 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta šios nutarties 24–34 punktuose, nors ginčijamas aktas iš esmės suformuluotas neimperatyviai (žr. šios nutarties 26 punktą), darytina išvada, kad šis aktas sukelia privalomų teisinių padarinių NBS, nes pagal jį jis privalo per keturis mėnesius priimti galutinį sprendimą dėl ieškovės, kuriame būtų numatytos kontrolės priemonės, galinčios užtikrinti Sąjungos teisės laikymąsi. Darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia Komisija, dėl šio akto gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį.

36 Vadinasi, pirma nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo dalis turi būti atmesta.

Dėl teisės pareikšti ieškinį ir ypač dėl tiesioginės sąsajos su ieškove

37 Pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali šio straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose numatytomis sąlygomis pateikti ieškinį dėl trijų rūšių aktų panaikinimo, t. y. jam skirtų aktų, aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję, ir reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, kurie tiesiogiai su juo susiję ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių.

38 Iš pradžių reikia konstatuoti, kad, pirma, vienintelis ginčijamo akto adresatas yra NBS. Darytina išvada, kad ieškovė neturi teisės pareikšti ieškinio pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos pirmą sakinio dalį, nes nėra šio akto adresatė.

39 Antra, ginčijamas aktas yra individualiai taikomas aktas, todėl nėra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas. Darytina išvada, kad ieškovė taip pat neturi teisės pareikšti ieškinio pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečią sakinio dalį.

40 Šiomis aplinkybėmis lieka išnagrinėti, ar ieškovė turi teisę pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antrą sakinio dalį.

41 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, pirma, tiesioginės ir, antra, konkrečios sąsajos sąlygos, numatytos SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos sakinio antroje dalyje, yra atskiros ir kumuliacinės (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 75 ir 76 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

42 Nagrinėjamu atveju pirmiausia reikia išnagrinėti, ar įvykdyta pirmoji sąlyga dėl tiesioginės sąsajos su ieškove.

43 Pagal suformuotą jurisprudenciją sąlyga, kad priemonė, dėl kurios pareikštas ieškinys, turi būti tiesiogiai susijusi su fiziniu ar juridiniu asmeniu, reikalauja, kad būtų tenkinami du kumuliaciniai kriterijai, t. y. kad, pirma, ši priemonė darytų tiesioginį poveikį šio asmens teisinei padėčiai ir, antra, nepaliktų jokios diskrecijos už jos įgyvendinimą atsakingiems adresatams, nes tas įgyvendinimas yra visiškai automatiškas ir pagrįstas tik Sąjungos teisės aktais, netaikant kitų tarpinių normų (žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

44 Teisingumo Teismas patikslino, kad kiekvienas teisės aktas iš esmės gali būti tiesiogiai susijęs su privačiu asmeniu ir taip tiesiogiai daryti poveikį jo teisinei padėčiai, neatsižvelgiant į tai, ar dėl jo reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones. Taigi aplinkybė, kad įgyvendinimo priemonės buvo priimtos ar dar turi būti priimtos, savaime nėra reikšminga, nes jos nepaneigia tiesioginio ryšio tarp ginčijamo akto ir jo poveikio pobūdžio. Tai taikytina su sąlyga, kad šis aktas jo adresatams nepalieka jokios diskrecijos įpareigoti, kad toks poveikis būtų privalomas šiam privačiam asmeniui (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 74 punktą).

45 Be to, pirma, tai, ar aktas gali daryti tiesioginį poveikį fizinio ar juridinio asmens teisinei padėčiai, ir, antra, už šio akto įgyvendinimą atsakingų adresatų diskrecija turi būti vertinama atsižvelgiant į pačią šio akto esmę (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 63, 64 ir 95 punktus).

46 Nagrinėjamu atveju ginčijamu aktu, visų pirma jo 43 punktu, NBS įpareigojamas per keturis mėnesius dėl ieškovės priimti galutinį sprendimą, kuriame būtų numatytos kontrolės priemonės, galinčios užtikrinti Sąjungos teisės laikymąsi (žr. šios nutarties 24 ir 35 punktus).

47 Iš to matyti, kad ginčijamas aktas nesuteikia NBS diskrecijos dėl paties sprendimo priėmimo ir kontrolės priemonių per nustatytą terminą principo.

48 Vis dėlto ginčijamas aktas neabejotinai suteikia NBS diskreciją, kiek tai susiję su kontrolės priemonių, kurių reikia imtis, pobūdžiu. Iš tiesų šiuo aktu NBS neįpareigojamas ir jam nedraudžiama imtis konkrečios priemonės.

49 Konkrečiai kalbant, Komisija nereikalavo, kad NBS panaikintų ieškovės veiklos leidimą. Iš tiesų, pirma, ginčijamo akto 38 punkte ši institucija priminė, kad „kiekvienos individualios priežiūrimo subjekto kontrolės priemonės pasirinkimas yra priežiūros institucijos prerogatyva“. Be to, iš ginčijamo akto 41 punkto matyti, kad Komisija numatė panaikinti ieškovės veiklos leidimą tik su sąlyga, kad tokia priemonė yra „tinkama arba privaloma“ pagal Direktyvos 2009/138 144 straipsnį. Galiausiai, priimdama minėtą aktą ir konkrečiai jo 44 punkte Komisija tik nurodė, kad tokiu panaikinimu būtų galima užtikrinti, kad ieškovė ir NBS laikytųsi Sąjungos teisės, tačiau nereikalavo, kad NBS atliktų šį panaikinimą.

50 Šiomis aplinkybėmis NBS diskrecija buvo ribojama tik taikytinomis teisės nuostatomis, visų pirma Direktyvos 2009/138 144 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią tam tikrais atvejais buveinės valstybės narės priežiūros institucijai leidžiama, o kitais atvejais ji įpareigojama panaikinti draudimo ar perdraudimo įmonės veiklos leidimą.

51 Darytina išvada, kad NBS išsaugojo diskreciją nustatyti priemones, kurių reikia imtis ieškovės atžvilgiu, todėl tik NBS priimtos priemonės galėjo būti tiesiogiai susijusios su ieškove. Taigi nėra tiesioginio ryšio, kaip tai suprantama pagal šios nutarties 44 punkte nurodytą jurisprudenciją, tarp ginčijamo akto ir įgyvendinimo priemonių, kurių vėliau ėmėsi NBS ieškovės atžvilgiu, poveikio.

52 Šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad bent jau antrasis šios nutarties 43 punkte nurodytas kriterijus šioje byloje netenkinamas, todėl sąlyga, susijusi su tiesiogine sąsaja su ieškove, neįvykdyta.

53 Šios išvados nepaneigia ieškovės argumentai.

54 Pirma, ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija norėjo apriboti ir panaikinti NBS diskreciją, įpareigodama jį nedelsiant panaikinti jos veiklos leidimą ir netaikyti laipsniškesnio požiūrio ir visų kitų priemonių. Iš to ji daro išvadą, kad sprendimas panaikinti veiklos leidimą yra tiesioginė ir savaiminė ginčijamo akto pasekmė.

55 Šiuo klausimu iš to, kas nurodyta šios nutarties 48–51 punktuose, matyti, kad Komisija neapribojo NBS diskrecijos, kiek tai susiję su kontrolės priemonių, kurių reikia imtis dėl ieškovės, pobūdžiu, ir visų pirma neįpareigojo jo atšaukti jos leidimo.

56 Pirmiausia reikia pridurti, kad nors ginčijamo akto 38 punkte Komisija iš esmės nurodė, kad priežiūros institucijos diskrecija yra „ribota“, nes būtina imtis veiksmingų ir lemiamų kontrolės priemonių, šis bendras priminimas neturi įtakos kontrolės priemonių, kurių reikia imtis šiuo atveju, pobūdžiui.

57 Be to, nors ginčijamo akto 32 punkte Komisija nurodė 2022 m. liepos 6 d. gautą EIOPA preliminarų vertinimą, pagal kurį, siekiant laikytis Sąjungos teisės, „reikėtų priimti galutinį ir lemiamą sprendimą (t. y. panaikinti veiklos leidimą)“, šis EIOPA pozicijos priminimas nėra Komisijos pozicija, išreikšta minėto akto 41 ir 44 punktuose, o ieškovės veiklos leidimo panaikinimas nurodytas tik informaciniais tikslais ir su sąlyga, kad tokia priemonė yra „tinkama ar privaloma“ pagal Direktyvos 2009/138 144 straipsnį (žr. šios nutarties 49 punktą).

58 Be to, aplinkybės (net jei ji būtų įrodyta), kad Komisija darė tam tikrą „politinį spaudimą“ NBS, kad būtų panaikintas ieškovės veiklos leidimas, nepakanka, kad būtų galima teigti, jog ši institucija ketino ne tik paskatinti, bet ir teisiškai priversti NBS atlikti tokį panaikinimą.

59 Galiausiai tai, kad ginčijamas aktas galėjo turėti įtakos priimant sprendimą panaikinti veiklos leidimą (net pripažįstant, kad tai buvo įrodyta), lemia tik procedūros, kuriose dalyvauja ir sąveikauja, pirma, EIOPA ir Komisija ir, antra, nacionalinės valdžios institucijos, įskaitant NBS. Taigi tokia aplinkybė negali įrodyti tiesioginio ir automatinio ryšio tarp ginčijamo akto ir sprendimo panaikinti veiklos leidimą.

60 Antra, ieškovė teigia, kad ginčijamame akte Komisija patvirtino klaidingas EIOPA išvadas, kad ji padarė „nustatytus pažeidimus“ ir „pablogėjo [jos] finansinė padėtis“, ir suteikė joms privalomą galią. Taip Komisija tiesiogiai ir neigiamai paveikė jos teisinę padėtį, neatsižvelgdama į sprendimą panaikinti veiklos leidimą.

61 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kad ir kokie būtų sprendimo motyvai, tik rezoliucinė jo dalis gali sukelti teisinių padarinių ir todėl daryti tiesioginį poveikį ieškovui (pagal analogiją žr. 2004 m. sausio 28 d. Nutarties *Nyderlandai / Komisija*, C-164/02, EU:C:2004:54, 21 punktą). Nagrinėjamu atveju ieškovės nurodytuose Komisijos vertinimuose tik primenama EIOPA pozicija ir patvirtinama, kad ieškovė vis dar taikė netinkamą praktiką (visų pirma ginčijamo akto 26 ir 38 punktai). Tokie vertinimai daugiausia yra ginčijamo akto motyvai ir savaime nesukelia kitokių teisinių padarinių nei tie, kurie kyla iš baigiamosios šio akto dalies (ginčijamo akto 42–45 punktai). Darytina išvada, kad minėti vertinimai negali būti tiesiogiai susiję su ieškove.

62 Trečia, ieškovė paaiškina, kad, priėmus sprendimą panaikinti jos veiklos leidimą, ji turėjo nutraukti gyvybės draudimo produktų platinimą ir patirti spaudos kritiką. Be to, Slovakijoje jai buvo taikomos likvidavimo ir nemokumo procedūros arba kilo tokia grėsmė. Todėl daugelis klientų nutraukė gyvybės draudimo sutartis. Be to, buvo labai pakenkta jos santykiams su tarpininkais ir turto valdytojais, daugelis jos darbuotojų pasitraukė ir dėl to ji turėjo patirti didelių teisinių išlaidų.

63 Šiuo klausimu reikia pažymėti, viena vertus, kad ieškovės pareiga nutraukti komercinę veiklą kyla ne tiesiogiai iš ginčijamo akto, o tik iš sprendimo panaikinti jos veiklos leidimą. Ieškovė taip pat neįrodė ir net neteigia, kad tarp ginčijamo akto ir jos nurodytų likvidavimo ir nemokumo procedūrų yra koks nors teisinis ryšys.

64 Kita vertus, kiti ieškovės nurodyti neigiami padariniai yra ekonominio pobūdžio, todėl į juos negalima atsižvelgti siekiant nustatyti poveikį jos teisinei padėčiai (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *ECB ir kt. / Trasta Komercbanka ir kt.*, C-663/17 P, C-665/17 P ir C-669/17 P, EU:C:2019:923, 109 punktą).

65 Ketvirta, ieškovė iš esmės teigia, kad galimybė pareikšti tiesioginį ieškinį dėl ginčijamo akto yra būtina siekiant užtikrinti veiksmingą teisminę gynybą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnį. Ji paaiškina, kad Slovakijos teismuose pareikštas ieškinys dėl sprendimo panaikinti veiklos leidimą, kartu netiesiogiai ginčijant ginčijamo akto teisėtumą, yra abejotinas ir nepakankamas.

66 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Chartijos 47 straipsnio pirmoje pastraipoje garantuojama teise į veiksmingą teisminę gynybą nesiekiama pakeisti Sutartyse numatytos teisminės kontrolės sistemos ir, be kita ko, taisyklių dėl tiesiogiai Sąjungos teismuose pareikštų ieškinių priimtinumo. Taigi SESV 263 straipsnyje numatytos priimtinumo sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į teisę į veiksmingą teisminę gynybą, tačiau tai negali lemti SESV aiškiai numatytų sąlygų nesilaikymo (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 28 d. Sprendimo *T & L Sugars ir Sidul Açúcares / Komisija*, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 43 ir 44 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

67 Būtent taip būtų tuo atveju, jei ieškovei būtų leista pareikšti ieškinį dėl Komisijos oficialios nuomonės, kuri su ja tiesiogiai nesusijusi, panaikinimo, kaip tai suprantama pagal šios nutarties 43 punkte nurodytą jurisprudenciją.

68 Be to, reikia pažymėti, kad Sąjungos teismas turi jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą dėl Sąjungos institucijų be jokių išimčių priimtų aktų, visų pirma oficialių nuomonių, kurias Komisija priėmė pagal Reglamento Nr. 1094/2010 17 straipsnio 4 dalį, galiojimo (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2021 m. kovo 25 d. Sprendimo *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, 82 ir 83 punktus). Darytina išvada, kad nagrinėdami ieškinį dėl priemonių, kurių ėmėsi NBS, visų pirma dėl sprendimo panaikinti veiklos leidimą, Slovakijos teismai prireikus galės kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl ginčijamo akto galiojimo įvertinimo.

69 Ieškovės nurodyti praktiniai sunkumai, susiję su ieškinio Slovakijos teismuose veiksmingumu ir ginčijamo akto *ad hoc* kontrole, neatrodo neįveikiami.

70 Visų pirma, aplinkybė, kad sprendime panaikinti veiklos leidimą NBS nesirėmė ginčijamu aktu ir į jį net nedarė nuorodos, patvirtina Komisijos teiginį, jog šis sprendimas grindžiamas visiškai savarankiškais ir nuo ginčijamo akto nepriklausančiais motyvais. Tokiu atveju prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl minėto akto galiojimo gali būti nereikalingas.

71 Be to, kalbant apie dokumentų, kuriais pasikeitė NBS, EIOPA ir Komisija, „slaptą“ pobūdį, pažymėtina, jog Slovakijos teismai prireikus gali reikalauti, kad NBS pateiktų šiuos dokumentus, arba, to nepadarius, prašyti EIOPA ir Komisijos juos pateikti. Pagal ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą iš esmės reikalaujama, kad Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros pateiktų nacionalinio teismo prašomą informaciją kuo greičiau (šiuo klausimu žr. 2002 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *First ir Franex*, C-275/00, EU:C:2002:711, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

72 Be to, kalbant apie proceso Slovakijos teismuose trukmę ir tariamą nestabdomąjį poveikį, pažymėtina, kad ieškovė nepagrindžia savo teiginio. Bet kuriuo atveju stabdomąjį poveikį turinčio ieškinio dėl sprendimo nebuvimas nebūtinai reiškia teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimą (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, 59 punktą). Be to, tiek iš Chartijos 47 straipsnio pirmos pastraipos, tiek iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos matyti, kad valstybės narės turi numatyti teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistemą, leidžiančią užtikrinti teisę į veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 28 d. Sprendimo *T & L Sugars ir Sidul Açúcares / Komisija*, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 49 ir 50 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

73 Galiausiai vien aplinkybės, kad 2024 m. balandžio 24 d. Komisija nusprendė pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą prieš Slovakijos Respubliką pagal SESV 258 straipsnį dėl to, kad NBS neįvykdė įsipareigojimų įgyvendindamas savo kontrolės įgaliojimus ieškovės atžvilgiu, tikslas ar poveikis bet kuriuo atveju negali atimti iš jos veiksmingos teisminės gynybos Slovakijos teismuose.

74 Iš šios nutarties 46–73 punktų matyti, kad ginčijamas aktas nėra tiesiogiai susijęs su ieškove. Todėl, nesant reikalo nagrinėti, ar šis aktas yra konkrečiai su ja susijęs, ji taip pat neturi teisės pareikšti ieškinio pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antrą sakinio dalį. Darytina išvada, kad ieškovė neįrodė savo teisės pareikšti ieškinį.

75 Todėl, nesant reikalo nagrinėti trečios nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo dalies, šio prieštaravimo antra dalis turi būti pripažinta pagrįsta, o ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl prašymo įstoti į bylą

76 Remiantis Procedūros reglamento 142 straipsnio 2 dalimi, įstojimas į bylą netenka savo dalyko, kai ieškinys pripažįstamas nepriimtinu. Kadangi nagrinėjamu atveju ieškinys atmestas kaip nepriimtinas, nebereikia priimti sprendimo dėl Slovakijos Respublikos pateikto prašymo įstoti į bylą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

77 Pirma, pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji privalo padengti ne tik savo, bet ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus, išskyrus išlaidas, susijusias su prašymu įstoti į bylą.

78 Antra, pagal Procedūros reglamento 144 straipsnio 10 dalį, jeigu procesas pagrindinėje byloje užbaigiamas prieš priimant sprendimą dėl prašymo įstoti į bylą, prašymą įstoti į bylą pateikęs asmuo ir pagrindinės šalys padengia savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su tokiu prašymu. Šioje byloje ieškovė, Komisija ir Slovakijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su prašymu įstoti į bylą.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija)

nutaria:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Nebereikia priimti sprendimo dėl Slovakijos Respublikos prašymo įstoti į bylą.**

3. ***Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s.*** **padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas, išskyrus tas, kurios susijusios su prašymu įstoti į bylą**.

4. ***Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa*****, Komisija ir Slovakijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas, susijusias su prašymu įstoti į bylą.**

Priimta 2025 m. gegužės 23 d. Liuksemburge.

Kancleris
V. Di Bucci

Pirmininkas
K. Kowalik-Bańczyk